

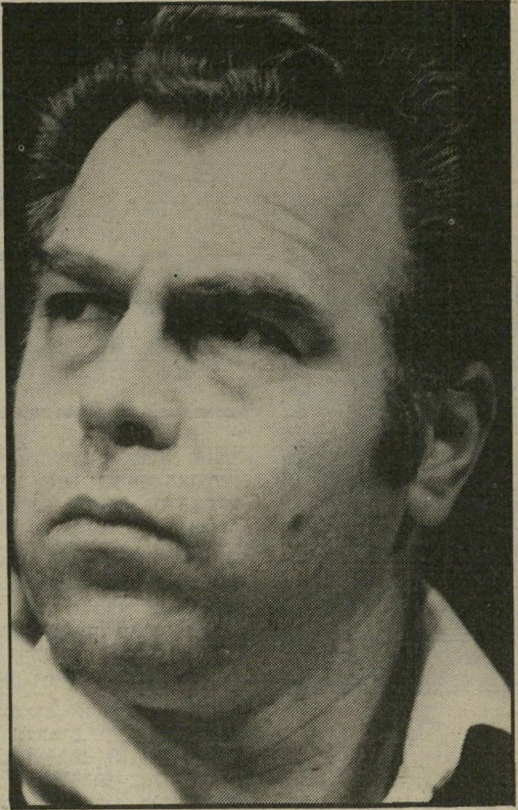
בני ברבש:

הם המשיכו לצרוח: אריק מלך ישראל!

לפני מילחמת-הלבנון פירסם בני ברבש, סגן-אלוף במלואים ומראשי תנועת "שלום עכשיו" מיכתב ב"העולם הזה" - העיתון היחיד שהסכים לפרסם את המכתב, על פי עדותו של ברבש. היה זה מיכתב גלוי לראש-הממשלה, שבו האשים ברבש את ראש-הממשלה בשיסוי אוהדיו נגד כל מי שמתנגד לדיעותיו. בני ברבש הרחיק לכת עד כדי נבואה, וכתב לראש-הממשלה כי אם יבוא יום ומישהו יתקע כדור בגבו, יהיה זה באשמתו של ראש-הממשלה, אשר הסית המון פרוע נגד מתנגדי הממשלה.

היום, שמונה חודשים מאוחר יותר, הפכה הנבואה לאמת. הכדור לא נורה בגבו של ברבש, אבל אמיל גרינצווייג נרצח.

הרצח היה מפתיע, אבל לא בלתי-צפוי. האווירה שנוצרה בחצלי השנה האחרונה הכשירה את הקרקע לקראת התארגנויות מהסוג הזה. כאשר מתחילים להבדיל בין דם יהודי ודם ערבי, ברור כי לא ירחק הימים שבו יוכל להיות דם אשכנזי או דם ספרדי, דם ימני או דם שמאלי. כשהחוק איננו שווה לפני כולם, כל המיסגרות נפרצות. וכשיש חוק לערבי וחוק ליהודי, ויש יהודי הקם להגן על הערבי הנחות - דמו מותר לכל. יש קשר בין מי שקובע את הסטנדרטים ובין אלה שמתרגמים את התפיסות של המיימשל ופועלים להגנתו. כעת מתוכננים מי היה הרצח. זה לא רלוונטי. מה שחשוב הוא מה שקרה אחרי הרצח. כי גם אם נגיה שהרצח היה מטורף וחוליגן, הרי התנהגות תומכי אריק שרון אחרי זריקת הרומון מצביעה על אשמה לפחות וזה לזו של משליך הרומון. הם הפריעו לפנות. הם הפריעו בחדרה-מיון. המשיכו לתקוף ולאיים. הדבר ההגיגי היה שכולם יתפורו אבלים וחפויי ראש, אבל זה לא קרה. הם לא התאבלו. הם לא התביישו. הם לא היו חפויי ראש. הם המשיכו לצרוח. "אריק מלך ישראל".

ד"ר אריאל רוזן-צבי:

הם יושקו לעולם המישפטי!

מה שקרה ביום השישי בצהריים בלישכת עורכי הדין הוא חרפה לכל עורך-דין ומישפטן המכבד את עצמו. התביישתי בשמו של הפרופסור המכובד דוד ליבאי, שישב על שולחן הנשיאות לצידו של אריק שרון, התביישתי בשמם של כל עורכי-הדין ממכרי, שזיהיתי על מסך הטלוויזיה. הם הניחו לאריק שרון מדושן-העונג להצחיק אותם, לרכל איתם על תוצאות ותגובת החלב של ישראל בשעה שאשמות כל-כך חמורות הוטחו בו, והוא נהג כאילו הוא גיבור היום. התחושה שלי היתה, שלא הייתי רוצה שאיש מבין אותם המתענגים על דבריו של שר-השרון המסרב להתמטר ייצג אותי.

והנה, מצאתי צדיק אחד בסדום - הד"ר למישפטים אריאל רוזן-צבי מאוניברסיטת תל-אביב, איש דתי מתנועת "נתיבות שלום", שהיא המקביל הדתי של "שלום עכשיו".

ד"ר רוזן צבי אמר בכינוס החירום של "שלום עכשיו" שהתקיים ב"צוותא" את הדברים הבאים:

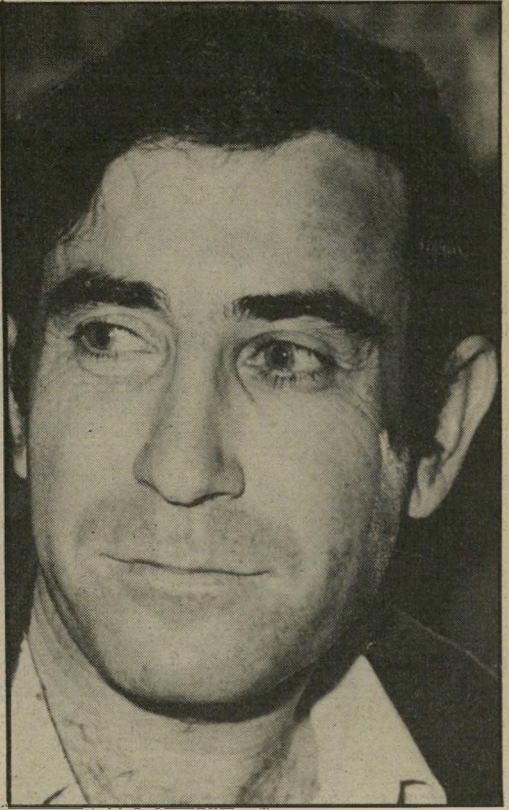
נועקתי לכאן היום כחבר לישכת עורכי-הדין, וזה לא כבוד היום להיות חבר בלישכה זו. אני מלמד מישפטים באוניברסיטה, ואני מקווה שכאשר תלמידי יתקבלו ללישכת עורכי-הדין, יהיה זה כבוד גדול יותר.

אני חשבתי שועדת-החקירה תיצור אוירת חשבוך הנפש. שיבוא בעיקרו מצד עורכי-הדין - כמעט שציתי להגיד עורכי-הדין - ובמקום דרישה ליישם את המלצות הוועדה כרוחן וכלשונן, ביקרו המישפטים את הוועדה. כאשר קראתי לראשונה את הדו"ח, לא היה לי צל של ספק שהניסוח שלו היה חרימשעמי.

היה ברור מקריאת הדו"ח שהמסקנה היא אחת. היום, בניסוח מתיישר של היועץ המישפטי, ניתנה גושפנקה לכך ששר-הביטחון-לשעבר ימשיך להיות שר בממשלה הזאת.

אנחנו צריכים להתאחד היום תחת רעיון אחד: רעיון שילטון החוק, השאלה היא האם אנו חוטים כיום תחת צל כנפי הרעיון הזה. כאשר סופר לי על אוירת הברדנות ששררה בלוחות לישכת עורכי-הדין; כאשר סופר לי ששר-הביטחון-לשעבר - שאמר כי לא יאכל יותר בורקס של תרד וגבינה - אכל שם ארוחה דשנה; כאשר סופר לי שדבריו לא זכו לאף מענה - ידעתי שזהו יום קשה לעולם המישפט בישראל.

אני רוצה להעיר עוד הערה אחת: כאשר ראש לישכת עורכי-הדין מבקר את דו"ח ועדת-החקירה, זה מותר בתנאי שזו ביקורת סבירה. אבל כאשר אמנן גולדנברג, שייצג לקוח לפני ועדת-החקירה, הביקורת שלו מדהימה: הוא טען שהוועדה חרגה מסמכותה. ואני סבור הייתי שגדולתה של הוועדה בכך שבחנה עניינים ציבוריים-מעשיים של האכזריות באמות-מידה מישפטיות. שהן מחמירות מאמות-מידה ציבוריות. וגדר לתת בכך שהפכה חומר בלתי-שישפטי לשישפטי כל-כך.

פרופ' שלמה בן-עמי:

השילטון אחולל פאשיזם!

פרופסור שלמה בן-עמי הוא ראש בית-הספר להיסטוריה של אוניברסיטת תל-אביב ומומחה למישטרים פאשיסטיים.

האם אתה מופתע מהרצח הפוליטי של אמיל גרינצווייג?

זה לא אמור היה להפתיע. לא כשאת מסתכלת על התהליך שהתחולל כאן מאז 1967, לא אחרי שעושים לגיטימציה להתרת דמה של האופוזיציה המתנגדת לדיעות הממשלה. מי שמגונן כיום על הזכויות של הערבים מערער על תפיסת הבנינים התחיה, הנותנת את הטון ברחוב - וזה לא צריך להפתיע. זה גובע מהאסימטריה שבין הימין והשמאל בישראל.

האסימטריה הזו אופיינית לתחילתם של מישטרים פאשיסטיים.

כן, בהחלט. גם השמאל האיטלקי של תקופת מוסוליני היה נמר של גייר, ואילו הימין היה הסר-מעצורים. אפשר להשוות בין הפאשיזם של מוסרי דיני ובין התנהגות הימין בארץ כיום?

בהחלט. גם פה יש שמאל גדול. המאמין בערכיה של חברה פלורליסטית, ולעומתו יש ימין המאמין כי ימות המשיח מצדיקים כל דבר.

אני לא מאמין שהאסימטריה הזו בין השמאל לימין תיעלם, ולכן יש תיקווח, מכיוון שאני לא מאמין שהשמאל הישראלי יגיב בטרור על טרור.

ואז יש סיכוי שהימין יגביר את הטרור.

אני מדבר על הסווח המייד. לטווח רחוק אני בהחלט רואה תהליך של קיטוב בלתי-נמנע. אל תשכחי שבסכסטיה נוכחנו לדעת, שהם מסוגלים לירות גם בחירה דמוקרטית או אילוצים מדיניים כלכליים - להחזיר את הגדה המערבית. הרי שר-הביטחון מלפני כמה שעות כבר קרא פעם אחת שלא למלא פקודות.

אני לא רואה ברצח של אמיל כל הפתעה, ואני לא אומר זאת כחוכמה לאחר מעשה. שמו של הנספג היה עלום, אך לא שמו של המחנה שייסגע. מישהו שיחרר נחשולי שינאה וברק בעיניים. האנשים שזרקו את הרומון האמיני, כי הם ממלאים אחרי רצונו האולי-טימטיבי של המנהיג.

מהו בכל זאת ההבדל בין מה שמתחולל פה כעת, ובין מה שהתחולל באירופה של מוסוליני והיטלר?

תהליך הרדיקליזציה באירופה בא מהרחוב, ואילו בארץ התהליך בא מהשילטון. כאן לא הרחוב הוא שמספיע על השילטון, אלא השילטון הוא שמספיע על הרחוב. יש פה תהליך של פאשיזציה שמחולל אותו השילטון. הרחוב נזון מהשילטון, הרחוב לא יכול להסתיק את התהליך הזה. אבל השילטון יכול. רק השילטון יכול לשים קץ לתהליך הגורא של הפאשיזציה, שמתחולל לנגד עינינו במדינת-ישראל.